

Geachte raadsleden en politieke partijen van de gemeenten in RES-regio Amersfoort,

Vandaag is het advies van het College van Rijksadviseurs voor RES 2.0 uitgebracht¹.
Daarin staat onder meer:

In het huidige proces ervaart elke RES, en uiteindelijk gemeenten, de druk dat zij hun aandeel moeten leveren. Vaak is dit **ingegeven door eerder uitgesproken ambities om energieneutraal te worden binnen de eigen grenzen**. Ook als dat tot ruimtelijk ongewenste situaties leidt.

Dit terwijl er vooraf geen verdeling tussen regio's is gemaakt, en de opgave van 35TWh dus niet evenredig verdeeld hoefde te worden.

Dit 'eerlijkheidsprincipe' leidt tot situaties die niet overal in evenwicht zijn: gebieden met veel natuur of kwetsbare landschappen doen hun uiterste best om toch ruimte voor zon of wind te vinden buiten hun Natura 2000 gebieden en waardevolle cultuurlandschappen. Terwijl andere regio's met meer mogelijkheden zich vooral beperken tot de bestaande plannen die al in de pijplijn zaten.

Het 'gelijk behandelen van ongelijke situaties' is onwenselijk en vraagt om afwegingen en afspraken op een hoger schaalniveau.

Dit is direct op u van toepassing.

De afspraak in Parijs was: we gaan zorgen voor 49% reductie van onze uitstoot van **broeikasgassen** in 2030 en 95% in 2050. In Nederland ging men daarop aan de slag aan 5 'Klimaattafels': Industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw en elektriciteit.

Resultaat van die klimaattafel elektriciteit was:

In 2030 70% van alle op dat moment benodigde elektriciteit zelf opwekken en in 2050 helemaal geen fossiele brandstoffen meer gebruiken. (Gebruiken! Dat is dus niet hetzelfde als zelf opwekken. Want als, zoals verwacht wordt, groene waterstof veel goedkoper in bijv. Namibië kan worden geproduceerd, zal bijv. een Tata Steel haar energie echt niet in Nederland gaan inkopen.)

De eerste stap was: met een aantrekkelijke subsidie 40% (35 TWh) op land opwekken en daarnaast 60% (49 TWh) op zee (Dus bijna 1,5 keer zoveel op zee als op land). En daarna de rest van de benodigde groene energie op zee opwekken, tenzij het echt niet anders kan!

Daarop werd de RES-structuur opgestart.

U was al vóór het Klimaatakkoord voornemens om als gemeente energieneutraal te worden. Begrijpelijk, want bijv. in 2013 was het opwekken van windenergie op zee nog duurder dan op land en was men bang voor ecologische schade op zee.

¹ <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2021/12/advies-res/advies-res>

Daarom ook dat u in de RES-concept-fase als regio enthousiast de oorspronkelijke genoemde ambitie om in 2030 0,21 TWh op te wekken (210.000.000 kWh) 2,5 keer verhoogde naar 500.000.000 kWh in 2030.

Maar dat was dus niet wat er door het Rijk van u gevraagd werd.

Die eerste 35 TWh op land is inmiddels in 2020 al gehaald:

Het PBL is nogal traag met het naar buiten brengen van wat er in 2020 bij gekomen is aan feitelijke productie en wat er nu in de 'pijplijn' zit, d.w.z. de projecten met èn een vergunning van de gemeente èn een subsidietoekenning.

Maar het PBL zal nu begin december eindelijk met die cijfers naar buiten komen en die zullen rond de 35 TWh liggen, rekening houdend met enorme marges voor projecten, die toch niet doorgaan omdat het net het niet aan kan. Cijfers over 2020 welteverstaan. Terwijl er in 2021 ook weer projecten in productie zijn genomen en er weer een subsidieronde heeft plaatsgevonden.

Dat dit gelukt is zonder veel opwek in RES-regio Amersfoort, daar hoeft u zich niet voor te schamen, zoals ook het College van Rijksadviseurs aangeeft. De investeerders zijn begonnen in de gebieden met meer ruimte en meer wind dan hier.

Wat er meer nodig is om naar de 55% reductie in 2030 te komen en wat er verder nodig is voor de industrie, elektrisch rijden enzovoort, het gaat allemaal op zee opgewekt worden:

- Die 60% op zee ligt keurig op schema en zal in 2030 produceren.
Er wordt wel gezegd, dat dat alleen voor de industrie is, maar dat is helemaal niet zo.
- Daar bovenop is ook al de ruimte aangewezen voor extra 45 TWh op zee t.b.v. de in 2030 maximaal haalbare elektrificatie van de industrie (geschat tussen de 15 en 45 TWh).
- En er ligt een advies klaar voor het nieuwe kabinet om ook alle extra opwek op zee te doen, die nodig is om in 2030 al op 55% CO₂ reductie uit te komen².
- Het PBL heeft berekend (rekening houdend met alle belangen op zee) dat 10% van de Nederlandse Noordzee gebruikt kan worden voor Windturbineparken. Dat is voldoende om 341 TWh op te wekken!
- De Europese commissie stuurt aan op een Europese afstemming van wind-op-zee gebieden waarbij er ook onderling stroom kan worden uitgewisseld. In het toonaangevende IEA - International Energy Agency OUTLOOK 2019 is, in een presentatie, een kaartje opgenomen van het totaal potentieel aan windenergie in Europa. Er is capaciteit voor maar liefst 35.000 TWh. Dat is 14x meer dan het totale huidige verbruik van heel Europa³.

Elke kWh die met wind-op-land en zon-op-veld méér dan die 35 TWh wordt opgewekt, betekent dat deze niet meer op zee geproduceerd kan worden, omdat op zee niet de beschikbare ruimte, maar de vraag naar elektriciteit de belemmerende factor is.

Als de vraag naar elektriciteit achter blijft, daalt de prijs en is er geen businesscase meer voor de investeerders op zee. Want zij krijgen géén subsidie. Dáárom moet productie op zee getemporiseerd worden.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/01/29/bestemming-parijs-wegwijzer-voor-klimaatkeuzes-2030-2050>

³ <https://iea.blob.core.windows.net/assets/2e7ec2d6-7cf1-4636-b92c-046ae16f4448/OffshoreWind-Launch-Presentation1.pdf>

Dus, waarom dan blijven vasthouden aan méér opwek in Regio Amersfoort? Niet alleen gaat u in tegen de adviezen van de netbeheerders, maar erger, U verpest er het landschap mee, brengt schade toe aan natuur en aan de leefomgeving, het welzijn èn de gezondheid van uw burgers, terwijl het NIET NODIG is!

Eerst dacht men nog, dat er op land een balans moest zijn tussen zon- en windenergie, maar daarvan heeft TNO gezegd, dat het voor het net, noch voor het klimaat iets uitmaakt of die windmolen op land staat of op zee⁴.

Toen was er het bericht, dat al die wind op zee gebalanceerd zou moeten worden met meer zonnevelden op land.

Maar inmiddels is men zo verstandig om de pieken en dalen in wind op zee te nivelleren door samenwerking met andere Europese landen, o.a. met windparken van andere landen op de Noordzee. De hoge- en lagedrukgebieden op zee verplaatsen zich continu en daarmee ook de windopbrengst. Door die windturbinevelden met elkaar te verbinden, kan er een meer continue aanvoer van energie gegarandeerd worden⁵.

Kortom, ook nog meer zonnevelden op land zijn niet meer nodig.

Ook Windalarm is zeer bezorgd over het klimaat. Maar, evenals Urgenda⁶, hebben wij berekend⁷, dat nu geen wind-op-land noch zon-op-veld meer nodig is. Helaas heeft de zon- en windindustrie een sterke lobby in Den Haag en via clubs als 'Energie Samen' beïnvloeden zij ook burgers via het oprichten en ondersteunen van 'burgercoöperaties en informatieverbreiding via Natuur&Milieu. Zij hebben maar één doel: locaties om te bouwen voor financieel gewin.

Ja, een meerderheid van uw burgers wil dat de gemeente zich hard maakt voor de energietransitie. Maar dus niet op deze manier. Met de kennis van nu, laat dat doel om zelf energieneutraal te worden los. En richt u zich op besparen, zon op dak (en andere harde oppervlakken) èn op het faciliteren van wat aan de andere 4 klimaattafels bedacht is om Klimaatneutraal te worden.

Voor inspiratie, zie de gids 'Tussen kolen en Parijs': <https://res.urgenda.nl/>

Met vriendelijke groet,
Windalarm regio Amersfoort
amersfoortregio@windalarm.org

⁴ <https://windalarm.org/TNO>

⁵

⁶ <https://www.urgenda.nl/visie/rapport-2030/>

⁷ <https://amersfoortregio.windalarm.org/doc/amersfoortregio/positionpapers/1-Windalarm-Alle-wind-kan-naar-zee-04-10-2021.pdf>

⁸ <https://amersfoortregio.windalarm.org/doc/amersfoortregio/positionpapers/2-Windalarm-Tijd-voor-een-wind-op-land%20moratorium-07-07-2021.pdf>